

ویژگی های روان‌سنجی فرم کوتاه سیاهه ویژگی‌های شخصیت ۲۰۱۳ APA Featuring the APA 2013 Characteristics Short Personality Log Profile Features

بهناز عبایی^۱، نسرین باقری^۲، مهرداد ثابت^۳

Abstract

The present study aims to investigate the psychometric properties of the APA 2013 Personality Characteristics short form profile in a sample of students at Islamic Azad University, Roudhen Branch. The applied research method was descriptive and Correlational. The sample consisted of 300 students from the Islamic Azad University of Roodehen who were selected by hand. The research data were collected using the Neo-60 questionnaire and the APA Personality Characteristics Short Person Profile Form (APA 2013). After initial screening, 280 questionnaires remained for the final analysis. The findings of exploratory factor analysis revealed that there were 5 factors and 24 questions that indicated the validity of the tool structure. Also, the Cronbach's alpha and Gattman's Lambda 2 showed an appropriate instrumental reliability. In this way, the APA Personality Characteristics Short Form (APA) short form has appropriate

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی فرم کوتاه سیاهه ویژگی‌های شخصیت ۲۰۱۳ APA در نمونه‌ای از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن انجام شد. روش پژوهش کاربردی حاضر توصیفی و همبستگی بود. نمونه این پژوهش شامل ۳۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی رودهن بودند که به صورت در دسترس انتخاب شدند. داده‌های پژوهش با استفاده از مقیاس ۶۰ سوالی نئو و فرم کوتاه سیاهه ویژگی‌های شخصیت ۲۰۱۳ APA گردآوری شد و پس از غربالگری ابتدایی ۲۸۰ پرسشنامه برای تحلیل نهایی باقی ماند. یافته‌های تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی حکایت از وجود ۵ عامل و ۲۴ سوال مناسب داشت که حاکی از روایی سازه ابزار داشت. همچنین همبستگی‌های معنادار بین مولفه‌های نئو و ویژگی‌های شخصیت نشان از روایی همزمان ابزار داشت. همچنین مقادیر شاخص آلفای کرونباخ و لامبدا ۲ گاتمن حکایت از پایایی

۱. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، گروه روان‌شناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.

۲. نویسنده مسئول: استادیار گروه روان‌شناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.

Email: Bagheri.riau.ac.ir

۳. استادیار گروه روان‌شناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.

psychometric properties in the present study. The results of this research can lead to the use of this tool in clinical and subclinical environments.

Keywords: Psychometric Properties, Personality Characteristics, Reliability, Validity.

مناسب ابزار داشت. به این ترتیب می توان گفت فرم کوتاه سیاهه ویژگی های شخصیت 2013 APA دارای ویژگی های روانسنجی مناسبی در پژوهش حاضر بود. نتایج این پژوهش میتواند به کاربست این ابزار در محیط های کلینیکال و سابکلینیکال منجر شود
واژه های کلیدی: ویژگی روان سنجی، ویژگی های شخصیت، پایایی، روایی

مقدمه

صاحب نظران حوزه شخصیت و روانشناسی از شخصیت تعریف های گوناگونی ارائه داده اند. در همین راستا، از جمله نظریه هایی که در روانشناسی شخصیت جایگاه ویژه ای دارد. نظریه صفات است. فرض اساسی دیدگاه صفات این است که انسان دارای آمادگی های گسترده ای است که صفات نام دارد. به طریق خاصی به محرک ها پاسخ می دهد. به عبارت دیگر، انسان را می توان از نظر احتمال رفتار، احساسات و تفکر آنها به طریقی خاص توصیف کرد (اتکینسون و همکاران، ۱۳۸۲). یکی از مسائل بنیادین روانشناسی، کشف ساختار خصوصیات شخصیت انسان ها بوده است (افروز و هومن، ۱۳۸۰؛ افروز و کامکاری، ۱۳۸۷) این موضوع مهم به وسیله ابزارها و پرسشنامه های شخصیتی مورد سنجش قرار می گیرد و از جمله معیارهای ارزشیابی، طبقه بندی های شخصیت و تعمیم پذیری آن ها در بین زبان ها و فرهنگ های مختلف است. بنابراین شناسایی تفاوت های میان فرهنگی می تواند بینش مهمی از سبب شناسی تکامل شخصیت فردی فراهم کند (بهرامی، ۱۳۸۷).

تلاش برای یافتن ابعاد وسیع اساسی شخصیت، عامل انگیزشی بسیاری از پژوهشگران حوزه روانشناسی بوده است. در طی سال های متمادی گروه های مختلف پژوهش گران روانشناسی تحت لوای پارادایم های گوناگون تلاش هایی برای شناسایی و دسته بندی ویژگی های شخصیتی داشته اند (نقدی و همکاران، ۱۳۹۶). طبق گفته آلپورت، شخصیت، سازمان متحرک (زنده) دستگاه بدنی و روانی فرد است که چگونگی سازگاری اختصاصی آن فرد را با محیط تعیین می کند (شولتز، ۲۰۰۲). با توجه به این تعریف، شخصیت می تواند سازگار یا ناسازگارانه باشد و تشخیص و فاصله گذاری بین شخصیت سازگار (سالم) و ناسازگار (دارای اختلال) در یک فرد کار دشواری است؛ ناسازگاری مربوط به زمانی است که فرد قادر نباشد تفکر و رفتار خود را با محیط و تغییراتش،

تطبیق دهد (فیروزبخت، ۱۳۹۳). براساس تعریف راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM)، اختلال شخصیت عبارت است از "الگوی پایداری از تجارب ذهنی و رفتاری که با ملاک‌های فرهنگی منطبق نیست، انعطاف‌ناپذیر و فراگیر است و از نوجوانی و اوایل جوانی شروع می‌شود، در طول زمان ثابت مانده، موجب ناخشنودی فرد و مختل شدن کارکردهای وی می‌شود" (انجمن روانشناسی آمریکا، ۲۰۱۳). اختلال شخصیت اختلالی شایع و مزمن است و میزان شیوع آن در جمعیت عمومی ۱۰ تا ۲۰ درصد تخمین زده شده و نشانه‌های آن طی چند دهه تظاهر می‌یابد و تا مدت‌ها ادامه می‌یابد و فعالیت‌های موثر مداخله‌ای موثر کمی برای آنها وجود دارد.

در صورت‌بندی جدید (DSM-۵)، ارزیابی اختلالات شخصیت به صورت ابعادی ارائه شده است که در آن اختلالات شخصیت با تخریب در کارکرد شخصیت و صفات شخصیتی بیمارگون مشخص می‌شوند. مطابق مدل جایگزین، اختلالات شخصیت باید دو ملاک ایجاد خلل در کارکردهای فردی و ابعاد و صفات شخصیتی پاتولوژیک، را نیز دارا باشند. همچنین این مدل می‌تواند علاوه بر بیان ابعاد و صفات شخصیتی مرتبط با اختلالات شخصیت، رگه‌های پاتولوژیک اختلالات شخصیت را نیز شناسایی کند. از تغییرات مهم DSM-5، تقلیل تعداد اختلالات شخصیت از ۱۰ مورد به ۶ مورد است. در ویرایش جدید DSM، یک پرسشنامه خودسنجی با رویکرد ابعادی به نام PID-5 برای پژوهش‌های بیشتر در حیطه‌ی آسیب‌شناسی شخصیت، طراحی و معرفی شده است. این پرسشنامه، برخلاف دیگر پرسشنامه‌های شخصیتی، بر رویکرد ابعادی مبتنی است. طبق پژوهش‌های صورت گرفته از سال ۲۰۱۳، PID-5 یکی از بهترین ابزارهایی است که با الگوی پنج عامل بزرگ شخصیت (FFM) هم‌پسند است. سایر ابزارهایی که با FFM هم‌پسند هستند به اندازه‌ی PID-5 اختلالات شخصیت را نمی‌توانند بسنجند. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهند، PID-5 هم‌سبستگی بالایی با پرسشنامه NEO دارد (علوی و همکاران، ۱۳۹۵). در طراحی PID-5، ابتدا ۳۷ صفت رایج شخصیتی انتخاب گردید. پس از انجام تحلیل عاملی بر روی صفات، ۲۵ صفت در پنج حوزه عمده شناسایی شدند که عبارتند از عاطفه منفی، گسستگی، ستیزه‌گری، مهارت‌گسیختگی و روان‌پریش‌گرایی. PID-5 شامل دو فرم بلند ۲۲۰ سؤالی و کوتاه ۲۵ سؤالی است که با مقیاس چهاردرجه‌ای لیکرت از صفر (بسیار غلط) تا ۳ (بسیار درست) نمره گذاری می‌شود و برخی از سوالات نمره‌گذاری معکوس دارند (علوی و همکاران، ۱۳۹۵). تیم^۱ و همکاران (۲۰۱۶) طی پژوهشی با عنوان فرم کوتاه سیاهه شخصیت DSM-5 دریافتند فرم کوتاه PID-5 نمره خوبی در پایایی و روایی سازه نشان می‌دهد و با صفات FFM و باورهای شخصیت بیمارگونه ارتباط منطقی دارد.

PID-5 در پژوهش های منتشر شده تا به امروز از ویژگی های روان سنجی قابل قبولی برخوردار بوده است. ساختار سلسله مراتبی PID-5 به خوبی با مدل های موجود شخصیت و آسیب های روانپزشکی همخوانی داشته، و این همخوانی شواهدی برای اعتبار ساختاری این ابزار ارائه می دهد (رایت و همکاران، ۲۰۱۲). علاوه بر این، صفات PID-5 با صفات مدل های برجسته شخصیت مرتبط شده اند و روایی همگرایی و قدرت تمایز نمرات مقیاس را نشان می دهد (اشتون و همکاران، ۲۰۱۲؛ رایت، پینکوس و همکاران، ۲۰۱۲). در نهایت، و شاید مهم ترین ویژگی این ابزار از دیدگاه بالینی این باشد که، مقیاس PID-5 میزان قابل توجهی از واریانس را در شدت اختلال شخصیت DSM-IV نشان داده و با اختلالات شخصیت DSM-IV مرتبط دانسته شده همان طور که بر اساس آنها طراحی گردیده است (هوپ وود و همکاران، ۲۰۱۲).

در پژوهش کوئیلتی^۱ و همکاران (۲۰۱۳) با عنوان ویژگی های روانسنجی سیاهه شخصیت DSM-5 و با نمونه ای به حجم ۲۰۱ بیمار روانپزشکی، همسانی درونی PID-5 قابل قبولی گزارش شد (به نقل از عبدی، ۱۳۹۲).

طبق نظر روانشناسان اختلالات مرتبط با شخصیت جزء پیچیده ترین و جالب توجه ترین اختلالات روانی هستند (انجمن روانشناسی آمریکا، ۲۰۱۳). اختلالات شخصیت در کنار مسائل عدیده ای که برای خود فرد به وجود می آورد برای اطرافیان وی نیز رنجش زیاد و هزینه های گزافی به دنبال دارد. ازین رو تشخیص این اختلالات امری مبرم و ضروری به نظر می رسد. پیچیدگی زیاد اختلالات شخصیت تشخیص گذاری آن را نیز بسیار دشوار نموده است. در میان روش های مختلف تشخیصی استفاده از ابزارهای استاندارد موجود شاید به عنوان ساده ترین و در دسترس ترین، و نه مطمئن ترین، راه باشد. در میان ابزار های سنجش این دست از اختلال ابزاری که توسط انجمن روانشناسی آمریکا ارائه شده است شاید بیشترین تایید را در میان صاحبان امر را دارا باشد. با توجه وجود پیشینه پژوهشی داخلی اندک، ضرورت توجه به توسعه ی ابزارهایی برای سنجش ویژگی های پاتولوژیک شخصیت را روشن می سازد ولی آنچه بر اهمیت این پژوهش می افزاید اعتبار این ابزار است. به جرات می توان گفت ابزارهایی که توسط APA و در ذیل هر بخش از DSM-5 ارائه شده است، از معدود ابزار های موجود در این حیطه می باشد که با رعایت تمامی اصول آزمون سازی ساخته شده است. از دیگر سو بر طبق پنجمین راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانشناسی اختلالات شخصیت از مقاوم ترین اختلالات به درمان هستند که در اوایل جوانی شروع می شوند. بدین ترتیب وجود ابزاری مناسب برای افراد جوان که تبلور آن دانشجویان می باشند ضرورت دارد. چرا که تشخیص زودهنگام ویژگی های پاتولوژیک پیش آگاهی بسیار خوبی برای درمان تقریباً تمامی اختلالات شخصیت محسوب می شود. فرم کوتاه این آزمون

نیز به همین ترتیب از پشتوانه‌ی تجربی بسیار غنی برخوردار شده است. به این ترتیب اهمیت و ضرورت توسعه‌ی این ابزار در نمونه‌ای از دانشجویان ایرانی توجیه می‌شود.

نظر به اینکه ابزار PID-5 ابزار بسیار جدید و پرکاربرد در سایر کشورها است و به زبان‌های زیادی ترجمه شده است و از طرفی، تاکنون تنها یک بار و آن هم در جامعه بیماران روانپزشکی تهران (نمونه ۱۰۳ نفر) این ابزار اجرا شده، می‌توان حدس زد ویژگی‌های روان‌سنجی از حمایت پژوهشی کمتری برخوردارند و نگارنده قصد دارد برای اعتبار بخشیدن به نتایج قبلی از طریق بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی، سیاهه شخصیت DSM-5 را در جامعه دانشگاهی شهر تهران اجرا کند. از دیگر سو با توجه به شیوع نسبتاً بالای اختلالات شخصیت و یا به عبارت دیگر ویژگی‌های شخصیت نابهنجار (۱۰ تا ۲۰٪)، وجود ابزاری متقن در این حیطه برای غربال‌های اولیه بسیار ضروری می‌نماید. بنابراین سوال اصلی پژوهش حاضر این است که "ویژگی‌های روان‌سنجی سیاهه ویژگی‌های شخصیت APA 2013 در نمونه‌ای از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن چگونه است؟".

روش پژوهش

پژوهش حاضر از منظر هدف در دسته‌ی پژوهش‌های توسعه‌ای قرار می‌گیرد. همچنین این پژوهش از منظر استراتژی گردآوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها در دسته‌ی پژوهش‌های کمی مدل توصیفی-همبستگی قرار می‌گیرد. جامعه آماری این مطالعه، کلیه دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشگاه آزاد واحد رودهن در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ بودند. از آنجایی که در تحلیل عاملی اکتشافی نمونه‌های بیشتر از ۲۰۰ مناسب ذکر شده است (گیلفورد، ۱۹۶۷). نمونه پژوهش شامل ۳۰۰ نفر از این دانشجویان بود. چرا که برای انجام پژوهش‌های روان‌سنجی معمولاً به ازای هر سوال یا گویه ۱۰ نفر نمونه را مناسب می‌دانند (گال و بورگ، ۱۹۹۶) فلذا با در نظر گرفتن ۲۵ سوال و احتمال افت نمونه حجم نمونه ۳۰۰ در نظر گرفته شد. افراد نمونه به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. با این وجود سعی محقق بر آن بود که از تمامی زیر گروه‌های جامعه (دانشکده و رشته‌ها و رنج سنی و جنسیت مختلف) افرادی در نمونه حضور داشته باشند تا نمونه بیشتر معرف جامعه باشد.

ابزار پژوهش

- فرم کوتاه پرسشنامه شخصیت ویراست پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (PID-5)

نسخه کوتاه این ابزار در سال ۲۰۱۲ توسط گروگر و همکاران طراحی شده است. این پرسشنامه با ۲۵ سوال، پنج خرده‌مقیاس عاطفه منفی، گسستگی، ستیزه‌گری، مهارگسیختگی و روان‌پریش‌گرایی را مورد سنجش قرار می‌دهد. هر سوال روی یک مقیاس چهار درجه‌ای لیکرت

رتبه‌بندی می‌شود. در پژوهش‌های انجام شده با موضوع بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی، پایایی کل ۰/۸۶ و همسانی درونی عامل‌ها بین ۰/۷۶ تا ۰/۸۹ گزارش شده است. ضریب آلفا نیز ۰/۷۳ است. مطالعه ایدان جیرایت، همگرایی بالایی را گزارش می‌دهد (علوی و همکاران، ۱۳۹۵).

• **فرم کوتاه (۶۰ سوالی) مقیاس تجدید نظر شده نئو**

پرسشنامه NEO یکی از جدیدترین پرسشنامه‌های مربوط به ارزیابی ساخت شخصیت بر اساس دیدگاه تحلیل عاملی است. این آزمون به لحاظ انعکاس ۵ عامل اصلی امروزه به عنوان یک مدل فراگیر بر اساس تحلیل عوامل محسوب می‌شود و گستردگی کاربرد آن در ارزیابی شخصیت افراد سالم و نیز در امور بالینی می‌تواند یکی از مناسب‌ترین ابزار ارزیابی شخصیت باشد. این آزمون به دلیل بررسی‌های گوناگون در گروه‌های سنی و در فرهنگ‌های مختلف روی آن صورت گرفته است می‌تواند یکی از جامع‌ترین آزمون‌ها در زمینه ارزیابی شخصیت باشد این آزمون موضوع تحقیقات طی ۱۵ سال گذشته بر روی نمونه‌های بالینی و بزرگسالان سالم بوده است. از این رو سودمندی آن هم در جریانات بالینی و هم در جریانات تحقیقی ارزیابی شده است. پرسشنامه شخصیتی NEOPI-R جانشین تست NEO است که در سال ۱۹۸۵ توسط مک کری و کاستا تهیه شده بود. این پرسشنامه ۵ عامل اصلی شخصیت و ۶ خصوصیت در هر عامل یا به عبارتی ۳۰ خصوصیت را اندازه می‌گیرد. این پرسشنامه فرم کوتاهی نیز به نام (NEO-FFI) نیز دارد که یک پرسشنامه ۶۰ سوالی است و برای ارزیابی ۵ عامل اصلی شخصیت به کار می‌رود اگر وقت اجرای تست خیلی محدود باشد و اطلاعات کلی از شخصیت کافی باشد از این پرسشنامه استفاده می‌شود. از سوی دیگر اجرای این آزمون از نظر هزینه و زمان مقرون به صرفه است مقیاس‌های آن از اعتبار بالایی برخوردارند و همبستگی بین مقیاس‌ها زیاد است و از همه مهمتر این آزمون برخلاف سایر آزمون‌های شخصیتی، انتقادات کمتری بر آن وارد شده است (گروسی فرشی، ۱۳۸۵). در هنجاریابی آزمون NEO که توسط گروسی فرشی (۱۳۸۵) روی نمونه‌ای با حجم ۲۰۰۰ نفر از بین دانشجویان دانشگاه‌های تبریز، شیراز و دانشگاه‌های علوم پزشکی این دو شهر صورت گرفت ضریب همبستگی ۵ بعد اصلی را بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۷ گزارش کرده است. ضرایب آلفای کرونباخ در هر یک از عوامل اصلی روان‌آزردگی خویی، برون‌گرایی، باز بودن، سازگاری و با وجدانی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸ و ۰/۸۷ به دست آمد. جهت بررسی اعتبار محتوایی این آزمون از همبستگی بین دو فرم گزارش شخصی (S) و فرم ارزیابی مشاهده گر (R)، استفاده شد، که حداکثر همبستگی به میزان ۰/۶۶ در عامل برون‌گرایی و حداقل آن به میزان ۰/۴۵ در عامل سازگاری بود. (گروسی فرشی، ۱۳۸۵).

روش اجرا و تجزیه و تحلیل

به منظور اجرای پژوهش ابتدا ابزار مورد نظر تهیه و سپس با نظر استاد راهنما و یک نفر متخصص زبان انگلیسی به روش ترجمه- و باز ترجمه به فارسی برگردان شد. پس از بررسی نهایی کیفیت ترجمه و رفع ایرادات، این ابزار به همراه دیگر ابزار پژوهش در حوزه ی جغرافیایی پژوهش اجرا شد و در نهایت داده های گردآوری و تجزیه و تحلیل شد تا ویژگی های آزمون مشخص شود. پس از سرند کردن، داده ها در ۲ بخش توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شد. در بخش توصیفی با استفاده از شاخص های میانگین و انحراف استاندارد و نیز جداول فراوانی و نمودارها به بررسی ویژگی های جمعیت شناختی نمونه و نیز وضعیت کلی نمونه ی مورد نظر در متغیرهای اصلی پژوهش پرداختیم و در بخش استنباطی به دنبال پاسخ گویی به سوال های پژوهش بودیم. در نتیجه با استفاده از ضرایب آلفای کرونباخ و لاندای ۲ گاتمن به بررسی پایایی همسانی درونی، همچنین تحلیل عاملی اکتشافی برای بررسی روایی سازه و نیز ماتریس ضرایب همبستگی پیرسون برای بررسی روایی همزمان ابزار به کار برده شدند. در پایان نیز جداول نرم نمرات استاندارد شده رسم شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار های SPSS-24، FACTOR انجام شد.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر حجم نمونه ۳۰۰ نفر در نظر گرفته شده بود. پس از جمع آوری ابزار پژوهش و با توجه به دستورالعمل آنها، داده های مربوط به ۲۰ نفر از اعضا به دلیل ناقص بودن از تحلیل خارج شد. بدین ترتیب در نهایت ۲۸۰ نفر در تحلیل باقی ماندند. در ادامه داده های توصیفی ارائه می شود. ۱۸۰ نفر از اعضای نمونه دختر و ۱۰۰ نفر آنها پسر بوده اند و همچنین ۷۴٫۳ درصد از اعضای نمونه مجرد بوده اند و ۲۵٫۷ درصد از آنها متأهل بودند.

به منظور بررسی روایی ابزار از تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی استفاده شد. برای اجرای تحلیل عاملی اکتشافی ابتدا مفروضه های این آزمون بررسی شد. از آنجا که مقدار $OMK = 0/730$ بود داده های حاصل از نمونه پژوهش کفایت لازم را برای اجرای EFA داشت. همچنین با توجه به نتایج آزمون کرویت بارتلت ($ig = 0/01$ و $x^2 = 1650/283$) معنادار بود که نشان می دهد ماتریس همبستگی داده ها در جامعه صفر نیست، بنابراین عمل عامل یابی قابل توجیه است. به منظور تصمیم گیری در مورد تعداد عامل های استخراجی از روش تحلیل موازی استفاده شد. یافته ها در جدول ۱ گزارش شده است.

جدول ۱. نتایج تحلیل موازی برای مشخص کردن تعداد عامل های استخراجی

سؤال	درصد واریانس داده های واقعی	میانگین درصد واریانس داده های تصادفی	صدک ۹۵ ارزش ویژه ی داده های تصادفی
۱	۲۲/۴**	۸/۲	۹
۲	۱۱/۳**	۷/۶	۸/۲
۳	۸/۵**	۷/۲	۷/۷
۴	۷**	۶/۸	۷/۲
۵	۶/۹*	۶/۵	۰/۷۶

بر اساس جدول ۱ نتیجه ی تحلیل موازی داده ها نشان می دهد که مناسبترین تعداد عامل برای استخراج ۵ عامل می باشد. این ۵ عامل بر روی هم حدود ۴۷ درصد از واریانس کل متغیر را نشان میدهد. جدول ۲ ماتریس الگوی ۵ عاملی ابزار را نشان می دهد.

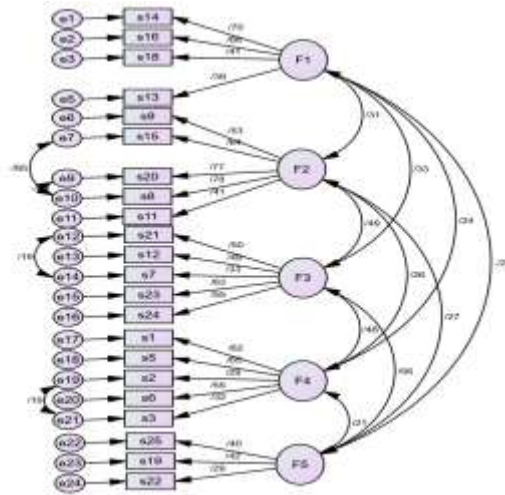
جدول ۲: ماتریس شاخص های عاملی بعد از چرخش واریمکس فرم کوتاه سیاهه ویژگی های

شخصیت APA ۲۰۱۳

سؤال	کناره گیری	تاثیر منفی	بیماری روانی	عدم جلوگیری از بروز احساسات	خصومت
۱۴	۰/۶۸۸				
۱۶	۰/۶۸۳				
۱۸	۰/۵۷۹				
۴	۰/۴۴۶				
۱۳	۰/۳۸۹				
۹	۰/۷۷۶				
۱۵	۰/۶۹۵				
۱۰	۰/۵۵۴				
۲۰	۰/۵۴۵				
۸	۰/۵۱۰				
۱۱	۰/۴۳۱				
۲۱		۰/۷۱۵			
۱۲		۰/۶۳۲			
۷		۰/۵۴۸			

سوال	کناره گیری	تاثیر منفی	بیماری روانی	عدم جلوگیری از بروز احساسات	خصومت
۲۳		۰/۵۳۹			
۲۴		۰/۳۶۷			
۱۷					
۱		۰/۷۳۹			
۵		۰/۷۲۷			
۲		۰/۵۰۳			
۶		۰/۴۶۲			
۳		۰/۴۴۸			
۲۵		۰/۷۰۰			
۱۹		۰/۴۹۰			
۲۲		۰/۴۵۴			

سوال ۱۷ از آنجا که بر روی هیچ کدام از عامل ها بار عاملی قابل قبول (بالای ۰,۳ نداشت) از فرم نهایی حذف شد. همچنین به جز یک سوال حذف شده و سوال ۲۰ که در این پژوهش بر روی عامل دوم بارگذاری شده است، بقیه سوالات با عامل های پر شنامه ی اصلی همخوانی داشتند. به همین دلیل به همان ترتیب فرم اصلی نام گذاری شدند. پس از استخراج مدل تحلیل عاملی اکتشافی، تحلیل عاملی تاییدی داده ها انجام شد. یافته های این بخش در ادامه خلاصه شده است.

نمودار ۱: مدل اصلاح شده مولفه های فرم کوتاه سیاهه ویژگی های شخصیت ۲۰۱۳ APA

بعد از اصلاح مدل، سئوالات ۴ و ۱۰ که بار عاملی پایین داشتند به منظور افزایش برازش شاخص ها حذف شدند. بنابراین تمام بارهای عاملی استاندارد شده و SMC از لحاظ آماری در مدل اصلاح شده متغیر نظم جویی هیجانی معنادار هستند. نتایج برازش مدل نشان می دهد که کای اسکور، ۴۶۹،۱۴۵ در سطح ۰۰۱. معنادار است. همچنین $cmin/df = 4.887$ می باشد که دلیل اینکه کمتر از ۵ است، بنابراین از میزان قابل قبولی برخوردار است. و مقدار $CFI = 0.907$ است که بیشتر از ۰.۹۰ و همچنین $IFI = 0.908$ که بزرگتر از مقدار قابل قبول است و نشان دهنده تناسب خوب هست. بنابراین ارزش ها در مدل اصلاح شده قابل قبول است. به عبارت دیگر مدل اصلاح شده نمودار ۱ نسبت به مدل اولیه به صورت معناداری بهبود یافته است. نتایج شاخص های برازش در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول ۳: نتایج شاخص های برازش برای مدل اندازه گیری اصلاح شده پرسشنامه نظم جویی

هیجانی

Model	Chi-square	Df	P	CFI	cmin/df	RMSEA	IFI
	۴۶۹/۱۴۵	۲۳۱	۰/۰۰۰	۰/۹۰۷	۴/۸۸۷	۰/۰۸۵	۰/۹۰۸

همانطور که از نتایج حاصل از برازش مدل معادلات ساختاری مشخص است مدل اصلاح شده از برازش مطلوبی برخوردار می باشد. بنابراین میتوان گفت پس از حذف سوالات نامناسب مدل ۵ عاملی از برازش مطلوبی برخوردار است و پرسشنامه دارای روایی عاملی است. به منظور روایی همزمان نیز از فرم کوتاه پرسشنامه ۵ عاملی نئو استفاده شد. ضرایب همبستگی بین عامل های ۲ ابزار در ۴ گزارش شده است.

جدول ۴. ضریب همبستگی پیرسون مولفه های سیاهه ویژگی های شخصیت APA ۲۰۱۳ و نئو

متغیر	N	E	A	O	C	کناره گیری	تاثیر منفی	بیمار روانی	احساسات	ع.ج. بروز	خصوصیت
N	۱										
E	-۰/۴۹۵	۱									
A	-۰/۱۰۶	۰/۱۳۳	۱								
O	-۰/۲۱۷	۰/۲۳۱	۰/۱۷۳	۱							
C	-۰/۳۴۲	۰/۲۴۰	-۰/۰۲۳	۰/۰۷۸	۱						
کناره گیری	۰/۳۶۲	-۰/۵۹۱	-۰/۱۸۹	-۰/۴۹۹	-۰/۱۸۴	۱					
تاثیر منفی	۰/۶۰۶	-۰/۲۱۳	۰/۰۲۶	-۰/۱۱۰	-۰/۱۹۱	۰/۲۷۰	۱				
بیمار روانی	۰/۲۸۹	-۰/۱۲۸	-۰/۱۳۳	-۰/۳۱۵	-۰/۱۱۷	۰/۳۶۵	۰/۳۶۴	۱			
ع.ج. بروز احساسات	۰/۱۲۵	۰/۰۳۰	-۰/۰۸۰	-۰/۴۰۲	-۰/۴۰۸	۰/۳۰۰	۰/۱۶۸	۰/۳۱۲	۱		
خصوصیت	۰/۰۰۶	۰/۲۰۲	-۰/۰۲۲	-۰/۰۷۷	-۰/۰۳۶	-۰/۰۱۸	۰/۱۵۱	۰/۱۹۷	۰/۱۴۶	۱	

جدول بالا ضرایب همبستگی بین نمرات مولفه های مقیاس ۵ عاملی شخصیت نئو و فرم کوتاه ویژگی های شخصیت ۲۰۱۳ را نشان می دهد. ضرایب همبستگی به صورت برجسته نوشته شده اند از نظر آماری معنادارند. با توجه به ضرایبی که معنادار شدند می توان بیان نمود که فرم کوتاه سیاهه ویژگی های شخصیت دارای روایی همزمان با مقیاس نئو می باشد. برای مثال بین عامل روان رنجور خوبی با مولفه کناره گیری (۰,۳۶)، تاثیر منفی (۰,۶۰۶) بیمار روانی (۰,۲۸) و جلوگیری از عدم بروز احساسات (۰,۱۲) همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. این بدان معناست که هر چقدر که نمرات روان رنجور خوبی فرد بالاتر باشد (روان رنجور خوتر باشد) ویژگی های شخصیتی به دست آمده از فرم کوتاه سیاهه ویژگی شخصیتی ۲۰۱۳ او نیز بالاتر است. این ضرایب و معناداری آن دلیلی بر روایی همزمان ابزار می باشند.

در ادامه و به منظور بررسی پایایی مقیاس، از ضرایب همسانی درونی آلفای کرونباخ و لامبدا۲ی گاتمن استفاده شد. نتایج در جدول ۵ ارائه شده است. ضریب همسانی درونی خرده مقیاسها، و همچنین فرم کوتاه سیاهه ویژگی های شخصیت APA 2013 نشان می دهد. برای برآورد ضریب همسانی درونی از آلفای کرونباخ و ضریب λ_2 (لاندا دو) گاتمن استفاده شد.

جدول ۵. ضرایب همسانی درونی کل فرم کوتاه سیاهه ویژگی‌های شخصیت APA ۲۰۱۳

مقیاس	تعداد سوالات	آلفای کرونباخ	لاندا دو
کناره گیری	۵	۰/۷۵	۰/۷۷
تاثیر منفی	۶	۰/۸۲	۰/۸۳
بیمار روانی	۵	۰/۷۳	۰/۷۳
ج.ع. بروز احساسات	۵	۰/۷۱	۰/۷۱
خصوصیت	۳	۰/۶۸	۰/۷۰
کل	۲۴	۰/۷۹	۰/۷۹

همانطور که نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد، خرده مقیاس‌ها و کل فرم کوتاه سیاهه ویژگی‌های شخصیت APA ۲۰۱۳ از ضریب همسانی درونی (اعتبار) بالایی برخوردارند.

بحث و نتیجه گیری

در این بخش ابتدا یافته‌های مربوط به هریک از سوالات پژوهش را بررسی نمودیم. سپس این یافته‌ها با پژوهش‌های مشابه قبلی مقایسه شده و در نهایت به بحث و تبیین نتایج به دست آمده پرداخته شده است.

"۱. آیا فرم کوتاه سیاهه ویژگی‌های شخصیت APA 2013 روایی سازه مطلوبی دارد؟"

برای پاسخگویی به این پرسش روش تحلیل عامل اکتشافی با روش مؤلفه‌های اصلی (pc) استفاده شد. ابتدا مفروضه‌های اولیه تحلیل عامل اکتشافی یعنی کفایت نمونه‌برداری و عدم چندگانگی خطی (کرویت‌بارتلت) محاسبه شد، بر پایه هر دو ملاک می‌توان نتیجه گرفت که اجرای تحلیل عاملی بر اساس ماتریس همبستگی حاصل در گروه نمونه مورد مطالعه قابل توجیه خواهد بود. به منظور تشخیص عامل‌هایی که احتمالاً زیربنای متغیرهای ۲۵ گانه مقیاس را تشکیل می‌دهد و همچنین ساختار ساده آن، روش چرخش واریماکس با حداقل بار عاملی ۰/۳۲ استفاده شد و از روش تحلیل موازی برای تعیین تعداد عامل‌های استخراجی استفاده شد. نتایج تحلیل موازی تاکید بر استخراج ۵ عامل از این مقیاس داشت. با توجه به نتایج می‌توان گفت که، عامل اول پس از چرخش ۱۰،۴۹ درصد از واریانس کل را تبیین می‌کند، به علاوه عامل دوم ۱۰،۲۴ درصد، عامل سوم نیز ۹،۸۲ درصد از واریانس، عامل چهارم ۹،۴۰ درصد از واریانس و عامل پنجم ۶،۹ درصد از واریانس کل متغیر را تبیین میکنند. همچنین این ۵ عامل بر روی هم ۴۶،۸۷٪ از واریانس فرم کوتاه سیاهه ویژگی‌های شخصیت APA ۲۰۱۳ را تبیین می‌کنند. با توجه به اینکه ارزش ویژه عوامل بعد از چرخش توزیع یکسان تری داشت تصمیم گرفته شد که برای استخراج عوامل از چرخش واریماکس استفاده شود. حداقل بار عاملی قابل قبول ۰/۳۲۰ در نظر گرفته شد. در کل از ۲۵

سوال مقیاس، تنها سوال ۱۷ چون بارعاملی کمتر از ۰/۳۲ داشت از فرم نهایی حذف شد. ویژگی های شخصیت به‌طور رسمی عبارت‌است از: کناره‌گیری، تاثیر منفی، بیماری روانی، جلوگیری از عدم بروز احساسات و خصومت (انجمن روانپزشکی آمریکا، ۲۰۱۳). نیاز به کفایت و ویژگی های شخصیت در واقع تعامل مؤثر شخص با محیط و تجربه‌کردن فرصت‌های مختلف برای انجام رفتار و به‌عبارتی بیان‌کننده قابلیت‌های فردی می‌باشد. موقعی این احساسی تامين و ارضاء می‌شود که فرد نتیجه و پیامد مطلوب از انجام رفتار دریافت کند و از پیامدهای نامطلوب پیشگیری کند (ولاچوپولوس، ۲۰۰۷) در غیر صورت فرد دچار ویژگی های شخصیت آسیب‌زایی خواهد بود که با تقویت آنها فرد به احتمال زیادی به اختلالات روانی و مخصوصاً طیف اختلال شخصیت دچار می‌شوند.

فرم کوتاه سیاهه ویژگی‌های شخصیت ۲۰۱۳ APA در پژوهش اصلی دارای ۵ مولفه بوده که هر مولفه شامل ۵ سوال بوده است. در پژوهش ما سوال ۱۷ از آنجا که بارعاملی قابل‌قبولی روی هیچکدام از مولفه‌ها نداشت از تحلیل حذف شد و فرم نهایی ۲۴ سوالی شد. سوال ۱۷ "اگر من به احساسات دیگران آسیب برسانم، خیلی مهم نیست" بود. این سوال در نسخه اصلی در مولفه‌ی خصومت قرار داشت. به نظر می‌رسد در فرهنگ ما این سوال موجب گارگرفتن پاسخ دهنده می‌شود. چرا که روابط بین فردی در کشور ما محدودیت‌های خاصی دارد و دانشجویان ایرانی نسبت به احساسات طرف مقابل خود به خصوص در مورد جنس مخالف، حساسیت‌های خاصی دارند. یا این کار را نمی‌کنند و یا اینگونه نشان می‌دهند که این کار را نمی‌کنند. علت همبستگی نداشتن این سوال با بقیه سوال‌ها و نیز با نمره کل آزمون می‌تواند همین نوع پاسخگویی خاص و متفاوت افراد نمونه باشد. تحلیل آیت‌م برای این سوال با استفاده از فراوانی پاسخ‌ها نشان می‌دهند که ۲۱۷ نفر از افراد نمونه در این سوال نمره‌ی صفر گرفته‌اند و فقط ۳ نفر نمره‌ی سه داشته‌اند. بدین ترتیب میتوان دلایل حذف سوال را تبیین نمود. چرا که برای همبستگی داشتن یک سوال با یک مولفه نیاز به مقدار حداقلی قابل قبول برای آن‌گویه در ماتریس وارینانس کوواریانس داده‌ها نیاز است و این تجمع پاسخ‌ها بر روی نمره‌ی سوم مانع وارینانس بالا شده است (برنشتین^۱، ۱۹۹۴).

عامل اول در این پژوهش شامل پنج سوال ۱۴-۱۶-۱۸-۴-۱۳ بود. تمامی این گویه‌ها بارعاملی بالای ۰,۳۸ داشتند که همگی گویه‌های نابی برای این عامل به حساب می‌آیند. این عامل همخوانی و مطابقت کاملی با نسخه اصلی ابزار داشت. البته در ابزار اصلی این عامل دومین عامل اکتشافی بود ولی از آنجا که در پژوهش ما این عامل ارزش ویژه‌ی بالاتری داشت به عنوان عامل اول شناخته شد. با توجه به مفهوم سوالاتو از آنجا که این مولفه همخوانی کاملی با نسخه‌ی اصلی داشت کناره‌گیری نام گرفت.

^۱. Bernstein

عامل دوم در پژوهش ما شامل ۶ آیتم -11-8-20-10-15-9 بود. تمامی این گویه ها بار عاملی بالای ۰,۴۵ بر روی این مولفه داشتند پس بنابراین به عنوان سوالی ناب در نظر گرفته می شوند. این عامل در مقیاس اصلی به عنوان اولین عامل اکتشافی (عامل دارای بیشترین ارزش ویژه) استخراج شده بود. این عامل با توجه به همخوانی بسیار زیاد با نسخه ی اصلی منفی وانمود کردن (تاثیر منفی) نام گرفت. سوال ۲۰ در نسخه ی اصلی بر روی عامل مخالفت (خصوصیت) بارگزاری شده بود ولی در این پژوهش بر روی این عامل. سوال ۲۰ "من برای رسیدن به آنچه میخواهم، از افراد استفاده میکنم" بود به نظر میرسد این سوال تا حدی مرتبط با همان عامل منفی وانمود کردن باشد. به عبارتی می توان از این سوال اینجور برداشت کرد که فرد موفقیت های خودش را به عوامل خارجی اسناد می دهد. تحلیل آیتیم گویه های این مقیاس تا حدی شاهدهی بر صحت این تبیین است. چرا که فراوانی پاسخ های افراد به هر کدام گزینه های سوالات الگوی تا حد زیادی مشابه دارد.

عامل سوم در این پژوهش شامل گویه های ۲۱-۱۲-۷-۲۳-۲۴ بود. این عامل با نسخه ی اصلی تطابق کامل داشت. همه ی آیتیم های این مولفه نیز دارای بار عاملی بالای ۰,۳۵ بودند. این مولفه نیز مانند نسخه ی اصلی بیماری روانی نام گرفت.

عامل چهارم شامل گویه های ۱-۵-۲-۳-۶ بود. این آیتیم ها همگی گویه های ناب این مولفه بودند چرا که بارهای عاملی همه ی آنها بالای ۰,۴۵ بود. این عامل هم جلوگیری از عدم بروز احساسات نام گرفت. و سرنجام عامل یکنجم که کمترین ثبات و بیشترین تفاوت را با نسخه اصلی داشت. این آیتیم ها شامل ۲۵-۱۹ و ۲۲ بودند. سوال ۱۷ که متعلق به این عامل بود حذف شد از نسخه نهایی و گویه ۲۰ هم که متعلق به این مولفه بود بر روی مولفه سوم بار عاملی داشت. این مولفه خصوصیت (مخالفت) نام گرفت.

یافته های این پژوهش با یافته های شجاعی (۱۳۹۵) که به بررسی ویژگی های روان سنجی پرسشنامه شخصیت برای (PID-5) DSM-5 در بیماران روان پزشکی، علوی و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی که به بررسی ساختار عاملی پرسشنامه شخصیتی DSM-5 در نمونه ایرانی، عبدی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی با عنوان انطباق و بررسی مقدماتی ویژگی های روان سنجی فرم کوتاه نسخه بزرگسالان پرسشنامه شخصیت (DSM-5) در دانشجویان دانشگاه شهید مدنی آذربایجان همسو بود. در پژوهش های نام برده نیز ابزار از روایی مناسبی برخوردار بود. یافته هاس تحلیل عاملی تاییدی و شاخص های بررسی شده در بخش یافته ها حکایت از برازش مطلوب مدل ۵ عاملی داشت.

"آیا فرم کوتاه سیاهه ویژگی‌های شخصیت APA 2013 روایی همزمان (با مقیاس ۶۰ سوالی NEO) مطلوبی دارد؟"

به منظور بررسی روایی همزمان ماتریس همبستگی پیرسون برای مولفه های پنج گانه ی سیاهه ویژگی های شخصیتی و مولفه های ۵ گانه آزمون کوتاه شخصیت نئو رسم شد. طبق یافته های فصل چهارم بین عامل نورز گرایبی با مولفه کناره گیری (۰,۳۶)، تاثیر منفی (۰,۶۰۶) بیمار روانی (۰,۲۸) و جلوگیری از عدم بروز احساسات (۰,۱۲) همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین بین عامل برونگرایی با مولفه کناره گیری (۰,۵۹۱-)، تاثیر منفی (۰,۲۱۳-) بیمار روانی (۰,۱۲۸-) و خصومت (۰,۲۰۲) رابطه های معناداری وجود داشت. از دیگر سو بین عامل A با مولفه کناره گیری (۰,۱۸۹-)، بیمار روانی (۰,۱۳۳-) رابطه های معناداری وجود داشت. همچنین بین عامل گشودگی با مولفه کناره گیری (۰,۴۹۹-)، بیمار روانی (۰,۳۱۵-) و جلوگیری از عدم بروز احساسات (۰,۲۰۲) رابطه های معناداری وجود داشت و در نهایت بین عامل C با مولفه کناره گیری (۰,۱۸۴-)، تاثیر منفی (۰,۱۹۱-) و جلوگیری از عدم بروز احساسات (۰,۴۰۸-) همبستگی های معناداری وجود داشت. یافته های این بخش از پژوهش با یافته های سوزوکی، ساموئل، پاهلن و کروگر^۱ (۲۰۱۵)، رایت و سیمس^۲ (۲۰۱۴)، اشتون^۳ و همکاران (۲۰۱۲)، همسو بود. بر این اساس بین ابعاد ۵ گانه فرم کوتاه سیاهه ویژگی‌های شخصیت با عوامل پرسشنامه نئو رابطه های معناداری دارد.

"آیا فرم کوتاه سیاهه ویژگی‌های شخصیت APA 2013 همسانی درونی (پایایی) مطلوبی دارد؟"

به منظور بررسی پایایی ابزار از روش همسانی درونی و با استفاده از شاخص های آلفای کرونباخ لامبدا ۲ی گاتمن استفاده شد. پایایی مولفه های ۵ گانه بین ۰,۶۸ تا ۰,۸۲ به دست آمد. شاخص آلفای کرونباخ مقبول ترین شاخص بررسی پایایی همسانی درونی می باشد. اما اشکالاتی زیادی نیز بر این روش وارد است. برای مثال اعتقاد بر اینست که شاخص کرونباخ مقدار همسانی درونی کم برآورد می کند. بدین منظور شاخص لامبدای گاتمن را مفید تر میدانند. مقدار این شاخص برای مولفه های ۵ گانه بین ۰,۷۰ تا ۰,۸۳ به دست آمد. همچنین پایایی همسانی درونی نسخه ۲۴ سوالی نیز ۰,۷۹ به دست آمد. یافته های این بخش از پژوهش با پژوهش های عبدی و همکاران (۱۳۹۵)، علوی و همکاران (۱۳۹۵)، تیم و همکاران (۲۰۱۶) همسو بود. در تمامی این پژوهش ها مقدار پایایی مولفه ها بالاتر از ۰,۶۸ به دست آمده است. از آنجا که ویژگی های

¹. Suzuki, Samuel, Pahlen & Krueger

². Wright & Simms

³. Ashton

شخصیتی ویژگی‌های تقریباً پایداری هستند و با توجه مراحل استاندارد ساخت ابزار توسط APA این ابزار در نسخه ایرانی نیز دارای پایایی مناسبی بود.

منابع فارسی

- اتکینسون، ریتا ال؛ اتکینسون، ریچاردسی؛ اسمیت، ادوارد ای؛ بیم، داریل؛ ج، نولمن هوکسما، سوزان (۱۹۰۴). *زمینه روانشناسی*. ترجمه محمد نقی براهنی و همکاران (۱۳۸۲). تهران: انتشارات رشد.
- افروز، غلامعلی، کامکاری، کامبیز. (۱۳۸۷). *هوش و خلاقیت (تاریخچه، نظریه‌ها و رویکردها)*. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- افروز، غلامعلی، هومن، حیدرعلی. (۱۳۸۰). *روش تهیه آزمون هوش (هوش آزمای تهران-استنفورد-بینه)*. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- بهرامی، هادی. (۱۳۸۷). *آزمون‌های روانی (مبانی نظری و فنون کاربردی)*. تهران: دانشگاه علامه طباطبایی.
- شولتز، دوان پی، شولتز، سیدنی آلن. (۱۹۹۴). *نظریه‌های شخصیت*. ترجمه: سید محمدی، یحیی (۱۳۹۱). تهران: ویرایش.
- شولتز، دوان. (۱۳۸۶). *نظریه‌های شخصیت*. ترجمه سید محمدی و همکاران. تهران: ارسباران.
- عبدی، رضا. (۱۳۹۲). *انطباق و بررسی مقدماتی ویژگی‌های روانسنجی فرم کوتاه نسخه بزرگسالان پرسشنامه شخصیت بر اساس ویرایش پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی DSM-۵ (PID-۵-BF)*
- در دانشجویان دانشگاه شهید مدنی آذربایجان*. طرح پژوهشی وزارت علوم تحقیقات و فناوری.
- عبدی، رضا، نصیری، احمد. (۱۳۹۴). *نقش ابعاد نابهنجار شخصیت در پیش‌بینی ویژگی‌های شخصیت خودشیفته/اندیشه و رفتار*، ۹ (۳۷)، ص ۳۶-.
- عبدی، رضا. چلبیانلو، غلامرضا. جوربنیان، افسانه. (۱۳۹۵). *پیش‌بینی ابعاد ناگویی هیجانی بر اساس مدل ابعاد نابهنجار شخصیت. روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*. ۲۲۲-۲۲۹.
- علوی، کاوه، ثریا، شیوا، کمال زاده، لیلا، نیری، وحیده، بیات، عصمت، شریعت، سید وحید. (۱۳۹۵). *ساختار عاملی پرسشنامه شخصیتی DSM-۵ (PID-۵) در نمونه ایرانی*. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۲۲ (۴)، ص ۳۱۷-۳۰۹.
- فیروزبخت، مهرداد. (۱۳۹۳). *راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (ویرایش پنجم)*، تهران، انتشارات ویرایش
- گروسی فرشی، میر تقی. (۱۳۸۰). *رویکردی نوین در ارزیابی شخصیت (کاربرد تحلیل عاملی در مطالعات شخصیت)*. چاپ اول. تبریز: نشر دانیال و جامعه پژوه.

نقدی، حسین، یعقوبی، حسن، یوسفی، رحیم. (۱۳۹۶). نقش جهت‌گیری مذهبی در و صفات شخصیت در پیش‌بینی نشانه‌های اختلال شخصیت دسته "ب". *روانشناسی دین*، ۱۰ (۱)، ص ۲۴-۵.

References

- American Psychiatric Association. (2013). **Diagnostic and Statistic Manual of Mental Disorders**. Washington, DC: American Psychiatric Press.
- Anderson, J. L. Martin Sellbom, and Randall T. Salekin (2016). **Utility of the Personality Inventory for DSM-5–Brief Form (PID-5-BF) in the Measurement of Maladaptive Personality and Psychopathology**. *Assessment*, 1-12.
- Ashton, M. C., Lee, K., de Vries, R. E., Hendrickse, J., & Born, M. P. (2012). The maladaptive personality traits of the Personality Inventory for DSM-5 (PID-5) in relation to the HEXACO personality factors and schizotypy/dissociation. *Journal of Personality Disorders*, 26(5), 641-659.
- Bernstein, G. M. (1994). The variance of correlation function estimates. *The Astrophysical Journal*, 424, 569-577.
- Hopwood, C. J., Thomas, K. M., Markon, K. E., Wright, A. G., & Krueger, R. F. (2012). DSM-5 personality traits and DSM–IV personality disorders. *Journal of abnormal psychology*, 121(2), 424.
- Suzuki, T., Samuel, D. B., Pahlen, S., & Krueger, R. F. (2015). DSM-5 alternative personality disorder model traits as maladaptive extreme variants of the five-factor model: An item-response theory analysis. *Journal of abnormal psychology*, 124(2), 343.
- Thimm, C. Stian Jordan, Bo Bach (2016). **The Personality Inventory for DSM-5 Short Form (PID-5-SF): psychometric properties and association with big five traits and**.
- Wright, A. G., Pincus, A. L., Hopwood, C. J., Thomas, K. M., Markon, K. E., & Krueger, R. F. (2012). An interpersonal analysis of pathological personality traits in DSM-5. *Assessment*, 19(3), 263-275.
- Wright, A. G., Thomas, K. M., Hopwood, C. J., Markon, K. E., Pincus, A. L., & Krueger, R. F. (2012). The hierarchical structure of DSM-5 pathological personality traits. *Journal of abnormal psychology*, 121(4), 951.

